

Dosarul nr. 2ra-2620/18
nr. 2ra-134/19

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (S. Lazari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Mihail Falca reprezentat de
avocatul Ina Perțu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Garri Bacal
împotriva lui Mihail Falca cu privire la declararea nulă a testamentului,

împotriva deciziei din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins cererea de apel depusă de Mihail Falca și s-a menținut hotărârea din
17 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 16 august 2011 Garri Bacal a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Mihail Falca cu privire la declararea nulă a testamentului.

În motivarea acțiunii reclamantul a relevat că prin testamentul Seria AB
nr. 188270, autentificat de către notarul Rodica Semionov la 11 martie 2010, mama
sa Domnica Bacal, a testat toată averea deținută, inclusiv 50% din apartamentul lor
comun pârâtului Mihail Falca.

Reclamantul a subliniat că, mama sa nu cunoaște grafia latină, fapt ce îl poate
confirma inclusiv prin martori. Astfel, ultima la 11 martie 2010 nu putea face
cunoștință cu textul testamentului, citindu-l și înțelegând efectele acestuia pentru al
semna.

În opinia reclamantului formalitățile expuse în testament sunt false, având în
vedere că mama sa nu putea testa bunurile materiale susmenționate pârâtului,
deoarece știa că reclamantul intenționa în cel mai scurt timp să se repatrieze și să
locuiască împreună.

A indicat că decesul prematur al mamei sale, dar și neanunțarea sa de către
Mihail Falca care îi cunoștea adresa din Germania despre acest eveniment i se par
suspecte, dar în același timp convenabile pârâtului.

Garri Bacal a solicitat declararea nulă a testamentului Seria AB Nr. 188270,
autentificat de notarul Rodica Semionov la 11 martie 2010 din numele testatorului
Domnica Anton Bacal pe numele Mihail Falca.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată înaintată de Garri Bacal a fost admisă cu declararea nulă a testamentului nr. 5819 perfectat la 11 martie 2010 pe numele Domnicăi Bacal, autentificat de notarul public Rodica Semionova și încasată din contul lui Mihail Falca în beneficiul lui Garri Bacal taxa de stat în sumă de 100 de lei.

Prin hotărârea suplimentară din 30 decembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost încasat din contul lui Mihail Falca în beneficiul lui Garri Bacal cheltuielile pentru efectuarea expertizei dispusă de instanță în sumă de 2 484 de lei și cheltuielile pentru serviciile de copiere a documentelor în mărime de 767 lei.

La 01 decembrie 2015 Mihail Falca reprezentat de avocatul Ina Perțu a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 17 noiembrie 2015 și hotărârii suplimentare din 30 decembrie 2015 ale Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii și hotărârii suplimentare ale instanței de fond, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

La 02 decembrie 2015 notarul public Rodica Semionova a depus apel împotriva hotărârii din 17 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

La 16 decembrie 2015 Garri Bacal a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 17 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău prin care a solicitat admiterea apelului și modificarea hotărârii instanței de fond prin admiterea integrală a solicitărilor înaintate.

Prin încheierea din 24 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Garri Bacal împotriva hotărârii din 17 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din motiv că se solicită pretenții ce nu au fost examinate în prima instanță.

La 08 iunie 2016 Garri Bacal a contestat cu recurs încheierea din 24 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei pentru examinarea apelului în fond.

Prin decizia din 13 iulie 2016 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Garri Bacal și menținută încheierea instanței de apel.

Prin încheierea din 07 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de notarul Rodica Semionova împotriva hotărârii din 17 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Prin decizia din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Mihail Falca reprezentat de avocatul Ina Perțu și menținute hotărârea din 17 noiembrie 2015 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

La 15 octombrie 2018 Mihail Falca reprezentat de avocatul Ina Perțu, a depus recurs împotriva deciziei din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea hotărârii și a hotărârii suplimentare ale instanței de fond și deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului, a menționat că nu este de acord cu hotărârile instanței de fond și decizia instanței de apel, pe care le consideră neîntemeiate și pasibile casării, deoarece instanțele ierarhic inferioare au încălcat și au aplicat eronat normele de drept material și procedural, au interpretat în mod eronat legea și nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, astfel, fiind încălcate și dispozițiile art.6, 8, 13 și

14 CEDO.

În susținerea poziției date recurentul, a indicat că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului cu privire la termenul de adresare în judecată a reclamantului ca tardiv, invocat în cererea de apel și nu și-a argumentat poziția cu privire la aprecierea unor probe și respingerea altora.

Totodată, a relevat și faptul că argumentul instanței de apel precum că, prima instanță nu a comis încălcări la emiterea hotărârii suplimentare, vine în contradicție cu circumstanțele expuse.

La 03 ianuarie 2019 Garri Bacal a depus referință asupra cererii de recurs prin care a solicitat respingerea integrală a recursului ca nefundat și lipsit de suport probator, cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel, a hotărârii și hotărârii suplimentare ale instanței de fond.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În același context, în conformitate cu art. 100 alin. (1), coroborat cu art. 389 alin. (4) Cod de procedură civilă, comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești, prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, poate fi considerată publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

Cu toate acestea, pentru a evita un formalism excesiv, instanțele de judecată trebuie să țină cont de personalitatea celui ce contestă și dacă persoana interesată a fost reprezentată de o persoană cu studii în domeniul juridic sau de un avocat pe parcursul procedurilor judiciare.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (cauzele Nicolae Popa versus România, 09 decembrie 2014, parag. 16, Tence versus Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31). Mai mult, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (cauzele Ponomaryov versus Ucraina, 03 aprilie 2008, parag. 41, Ustimenko versus Ucraina, 20 octombrie 2015, parag. 47).

Instanța de recurs relevă că, pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, recurentul Mihail Falca a beneficiat de serviciile avocatului, Ina Perțu.

Din materialele dosarului rezultă că, Mihail Falca și reprezentantul acestuia, avocatul Ina Perțu, au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului deciziei instanței de apel din 10 iulie 2018.

La 30 iulie 2018 decizia din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”. Iar la 03 august 2018 decizia integrală a instanței de apel a fost expediată participanților la proces (f. d.171, vol. V).

În conformitate cu art.396 Cod de procedură civilă, după examinarea cauzei în instanță de apel, dosarul a fost restituit primei instanțe (f.d.172, vol. V).

Revenind la verificarea respectării art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, decizia integrală a instanței de apel a fost comunicată părților la 30 iulie 2018, dată la care a fost publicată pe pagina web a instituției, iar recurentul a depus cererea de recurs abia la 15 octombrie 2018, depășind astfel termenul de 2 luni stabilit de lege.

La caz, se reține că, în hotărârea *Gurzhyy versus Ucraina* (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, recurentul nu au întreprins careva acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel din 10 iulie 2018 până la momentul depunerii cererii de recurs.

După cum s-a menționat, la data de 30 iulie 2018 decizia din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”.

Cauza dată poate fi găsită pe www.cac.instante.justice.md, în rubrica hotărâri, după numărul dosarului 02-2a-4316-26022016.

În ceea ce privește plasarea hotărârilor judecătorești pe pagina web sus-menționată, instanța de recurs precizează că, această modalitate este prevăzută expres în pct. 7 și 8 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017.

Conform acestor puncte, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Regulamentul respectiv a intrat în vigoare la data de 24 noiembrie 2017 și a fost mediatizat pe larg datorită reintroducerii posibilității justițiabililor de a căuta hotărârea judecătorească după numele părților pe dosar.

În plus, conform pct. 17 din același Regulament, hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

Totuși instanța de recurs evidențiază că, orice risc de eșec tehnic în transmiterea documentelor prin această metodă, care este demonstrată, ar trebui să fie suportat de autoritatea care a efectuat acțiuni de acest gen.

Cu titlu subsidiar, instanța de recurs notează că, conform unei jurisprudențe constante, instanțele de judecată publică, în mod sistematic, actele lor de dispoziție pentru o bună administrare a justiției. De altfel, o atare posibilitate de a aduce la cunoștință hotărârile judecătorești a fost completată prin Legea nr. 17 din 05 aprilie 2018, care este aplicată din 01 iunie 2018. Or, după modificări, art. 389 alin. (4)

Cod de procedură civilă prevede că, decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Sub acest aspect, completul de judecată constată că, nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus și, anume, că, la data de 30 iulie 2018 a fost plasată decizia Curții de Apel Chișinău pe pagina web sus-citată.

În plus, un raționament aparte al instanței în susținerea poziției sale constă în faptul că, Mihail Falca a fost reprezentat de către avocatul Ina Perțu, care este o persoană abilitată și calificată, conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi. Astfel, aceștia au fost în măsură să cunoască că, toate hotărârile judecătorești, cu excepțiile prevăzute de Regulamentul sus-citat, sunt publicate pe portalul instanțelor de judecată. La fel, aceștia au știut cerințele art. 434 Cod de procedură civilă și modalitatea de publicare a hotărârilor, iar, după caz, trebuiau să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate.

Având în vedere cele menționate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, termenul de declarare a recursului a început să curgă de la data de 30 iulie 2018 și a expirat la data de 30 septembrie 2018.

Contrar celor stabilite, instanța de recurs învederează că, recursul a fost înregistrat la grefa Curții Supreme de Justiție la data de 15 octombrie 2018.

Exigențele cuprinse în alin. (2) al art. 434 Cod de procedură civilă prevăd că, omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că, este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere dovezile din dosar, instanța de recurs subliniază că, instanța de apel a publicat în mod eficient decizia din 10 iulie 2018, iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că, recurentul nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele respingerii apelului declarat de către Mihail Falca reprezentat de avocatul Ina Perțu (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

Instanța de judecată consideră că, nerespectarea termenului de declarare a recursului a fost cauzat în întregime de comportamentul recurentului și al reprezentantului acestuia.

În aceeași ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, situații similare au fost deja examinate în hotărârile Popov versus Moldova (nr. 2), (06 decembrie 2005, parag. 53), Melnic versus Moldova (14 noiembrie 2006, parag 40 și 41) sau Dacia SRL versus Moldova (18 martie 2008, parag. 77), în care s-a constatat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Luând în considerare cele invocate, instanța de recurs constată că, Mihail Falca reprezentat de avocatul Ina Perțu a depus cererea de recurs în afara termenului de 2 luni prevăzut în art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În atare situație și în conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la articolul 434.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Mihail Falca reprezentat de avocatul Ina Perțu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Mihail Falca reprezentat de avocatul Ina Perțu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat